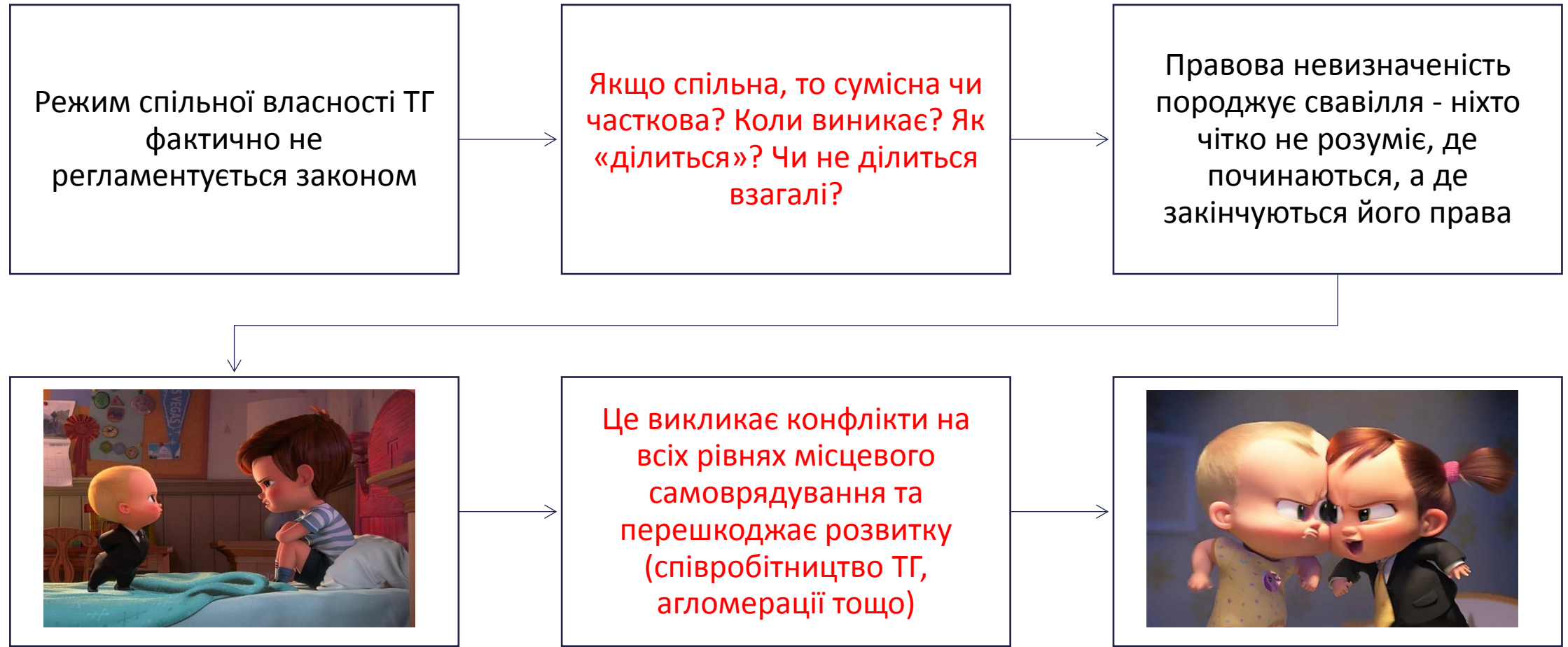

Основні положення законопроекту про
внесення змін до Закону України
«Про місцеве самоврядування в Україні»
ЩОДО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

пропозиції до обговорення

Основна та похідні проблеми

Законопроектом пропонується

ЧІТКО визначити:

- ✓ правовий режим спільної сумісної та спільної часткової власності ТГ
- ✓ поняття «управління об'єктами прав територіальної громади», у тому числі тими, що перебувають у їхній спільній власності
- ✓ правовий режим майна комунальних підприємств, установ та організацій

Встановити ЧІТКІ ПРАВИЛА:

- ✓ управління майном спільної власності ТГ;
- ✓ взаємодії ТГ та районних і обласних рад з питань управління майном спільної власності району чи області

Нове у термінології

Спільна власність територіальних громад - комунальна власність двох або більше територіальних громад, що належить їм на праві спільної сумісної чи на праві спільної часткової власності

Спільна сумісна власність територіальних громад - комунальна власність двох або більше територіальних громад без визначення часток кожної з них, що задовольняє їх спільні потреби і перебуває в управлінні відповідної обласної або районної ради чи визначеного цією радою органу

Спільна часткова власність територіальних громад - комунальна власність двох або більше територіальних громад, які об'єднуються на договірних засадах із визначенням частки кожної територіальної громади у майні спільної власності

Нове у термінології (2)

Управління об'єктами права комунальної власності - діяльність визначеного законом або актом місцевої ради органу місцевого самоврядування, спрямована на ефективну реалізацію територіальною громадою права комунальної власності

Управління об'єктами права спільної власності територіальних громад - діяльність визначеного відповідно до закону органу місцевого самоврядування або органу виконавчої влади, спрямована на ефективну реалізацію декількома територіальними громадами права спільної власності

Правовий режим майна комунального підприємства - право підприємства користуватися та розпоряджатися комунальною власністю на основі господарського відання з урахуванням цілей, визначених власником та встановлених ним обмежень

Правовий режим майна комунальної установи або закладу - право користування та розпорядження комунальним майном на основі оперативного управління для здійснення некомерційної господарської діяльності

Право власності ТГ: «чистимо» термінологію

Зараз (стаття 60)

1. Територіальним громадам сіл, селищ, міст, районів у містах належить право комунальної власності на рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, землю, природні ресурси, підприємства, установи та організації, в тому числі банки, страхові товариства, а також пенсійні фонди, частку в майні підприємств, житловий фонд, нежитлові приміщення, заклади культури, освіти, спорту, охорони здоров'я, науки, соціального обслуговування та інше майно і майнові права, рухомі та нерухомі об'єкти, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження. Спадщина, визнана судом відумерлою, переходить у власність територіальної громади за місцем відкриття спадщини.

Пропонується (стаття 60)

1. Територіальним громадам належить право власності на рухоме і нерухоме майно, у тому числі – землю, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, природні ресурси, підприємства, установи та організації, інші об'єкти цивільних прав, визначені відповідно до закону як об'єкти права комунальної власності, а також кошти, отримані від їх відчуження чи передані державою.
2. Територіальна громада може мати об'єкти комунальної власності за межами своєї території.

Право власності ТГ: вказуємо «оператора»

Зараз (стаття 60)

Чітко у Законі не визначений

У Цивільному кодексі вказані «органи», а у низці спеціальних законів – або тільки рада, або і рада, і її виконавчий орган

Загальне правило у господарському процесі – правомочності зі створення чи припинення юридичних осіб реалізує вищий орган управління (загальні збори учасників, акціонерів тощо). На рівні ТГ періодично точаться спори, хто має реалізовувати ці правомочності з майном комунальної власності?

Пропонується (стаття 60)

Від імені та в інтересах територіальної громади сільська, селищна, міська рада **або** визначений нею її виконавчий орган відповідно до закону виконує функції засновника (учасника) юридичної особи, утвореної за рішенням відповідної ради, здійснює правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі може передавати об'єкти права комунальної власності у користування юридичним та фізичним особам, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього придбання та відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування чи оренду, здійснювати будь-які інші не заборонені законом правочини, які обумовлені змістом права власності.

Комунальні підприємства

Правовий режим майна

- У чинному законодавстві є суперечності (власність ТГ/КП)
- **Ми пропонуємо:** загальне правило – власність ТГ, але за рішенням ради чи за законом – може бути власність КП

Місцезнаходження КП

- У чинному Законі ця норма для КП, заснованих ТГ відсутня
- **Ми пропонуємо:** закріпити у Законі з відсилкою на ст. 93 Цивільного кодексу України

Створення КП

- У чинному Законі передбачено, що КП можуть створюватись безпосередньо ТГ
- **Ми пропонуємо:** ТГ через рішення ради виступає засновником, співзасновником чи учасником будь-яких господарюючих суб'єктів в усіх сферах компетенції місцевого самоврядування

Спільна часткова власність

Зараз – чітке регулювання відсутнє

Пропонується – для співробітництва ТГ

Створені чи придбані під час співробітництва об'єкти цивільних прав перебувають у спільній частковій власності ТГ, які є учасниками такого співробітництва.

Обсяг внеску та грошова оцінка частки кожної ТГ, можливість та умови відчуження частки, у тому числі – внаслідок виходу однієї або кількох ТГ із співробітництва, а також умови переважного права на придбання частки (частини частки) іншого учасника співробітництва визначаються договором ТГ.

(ст. 60-1 Проекту)

Спільна сумісна власність

Підстави виникнення

- **Зараз:** регламентується «Прикінцевими та перехідними»)
- **Ми пропонуємо:** Закон або спільне рішення УСІХ ТГ району (області)

Порядок управління

- **Зараз:** настільки нечітко виписано, що половина думає, що це власність, а ще половина – що у «управителів» немає жодних прав
- **Ми пропонуємо:** правила та баланс інтересів:
 - ⑩ чітко закріплюємо, що право районної чи обласної ради є обмеженим за законом;
 - ⑩ встановлюємо «межі свободи» (Уряд затверджує Типовий порядок, але районна (обласна) рада за наслідками консультацій з ОМС може прийняти свій)
 - ⑩ визначаємо критерії, при наявності яких районна (обласна) рада при управлінні майном ЗАВЖДИ ураховує думку ТГ

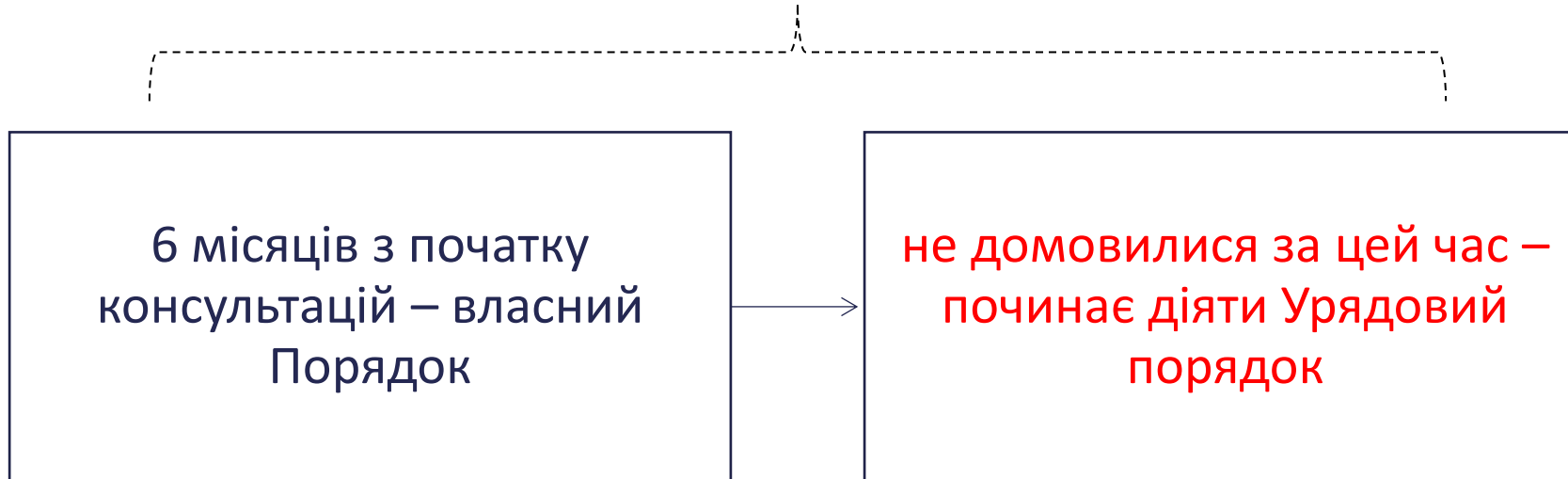
«Особливо значущі правочини»:

Відчуження або передача у користування на строк понад 10 років:

- 1) ЄМК, що задовольняють потреби понад ½ мешканців ТГ району (області);
- 2) об'єктів, вартість яких становить понад 250 млн. грн.;
- 3) об'єктів, віднесених районною (обласною) радою до переліку об'єктів, що мають виняткову історичну, художню, іншу культурну, природну або архітектурну цінність для ТГ району або області;
- 4) автомобільних доріг та об'єктів дорожньої, інженерної інфраструктури та благоустрою, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод, призначені для задоволення потреб жителів понад 1/3 ТГ;
- 5) аеродромів та аеродромних об'єктів (злітно-посадкові смуги, руліжні доріжки, перони, системи посадки, наземні засоби зв'язку, навігації, спостереження, інші елементи аеродромів, що забезпечують безпеку польотів);
- 6) водосховищ і водогосподарських каналів комплексного призначення, гідротехнічних захисних споруд, об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем;
- 7) місць поховання;
- 8) транспортних засобів спеціального призначення, що забезпечують виконання робіт, пов'язаних з ліквідацією пожеж, наслідків стихійного лиха;
- 9) додаткові, за ініціативою ТГ (рішення обласної чи районної ради)

Затвердження Порядку управління

1/3 ТГ можуть ініціювати обов'язковий перегляд Порядку

Дякуємо за увагу! Обговоримо?

Ілюстрації для презентацій здійснено автором під свою відповідальність шляхом використання загальнодоступних зображень з веб-ресурсів:
<https://www.vokrug.tv/>, <https://www.moviefone.com/>, <https://www.businessinsider.com/>